

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiæ S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Tertiæ Partis Volumen Secundum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romæ, 1619

Quales partes sint. 3

urn:nbn:de:hbz:466:1-38725

Ad quartum dicendum, quod plura requiruntur ad bonum, quod procedit ex integra causa, quam ad malum, quod procedit ex singularibus defectibus, secundum Dionysium * 4. cap. de divinis nominibus. Et ideo licet peccatum perficiatur in consensu cordis, ad perfectionem tamen penitentiae requiritur & contritio cordis, & confessio oris, & satisfactio operis.

c. 4. p. 4.
inter fin.
& med.

Ad contrarium verò patet solutio per ea quae dicta sunt *.

in corpore
re art.

ARTIC. III.

Vtrum praedicta tria sint partes integrales penitentiae?

AD tertium sic proceditur. Videtur, quod praedicta tria non sint partes integrales penitentiae. Penitentia enim, (ut dictum est*) contra peccatum ordinatur. Sed peccatum cordis, oris, & operis, sunt partes subiectivae peccati, & non partes integrales: quia peccatum de quolibet horum praedicatur. Ergo etiam in penitentia contritio cordis, confessio oris, & satisfactio operis, non sunt partes integrales.

548
q. d. 16 q.
1. art. 9.
3.
q. 84. a. 3.

¶ 2. Præterea, Nulla pars integralis in se continet aliam sibi conditam. Sed contritio continet in se confessionem & satisfactionem in proposito. Ergo non sunt partes integrales.

¶ 3. Præterea, Ex partibus integralibus, simul & æqualiter constituitur totum, sicut linea ex suis partibus. Sed hoc non contingit hic. Ergo praedicta non sunt partes integrales penitentiae.

SED contra, Illae dicuntur partes integrales, ex quibus perfectio totius integratur. Sed ex tribus praedictis* integratur perfectio ipsius penitentiae. Ergo sunt partes integrales penitentiae.

art. prac.
positis in
arg. 1.

RESPONDEO dicendum, quod quidam dixerunt, hæc tria esse partes subiectivae penitentiae. Sed hoc non potest esse: quia singularis partibus subiectivis adest tota virtus totius, & simul & æqualiter; sicut tota virtus animalis, in quantum est animal, salvatur in qualibet specie animalis, quæ simul & æqualiter di-

N n 2 vidunt

vidunt animal. Sed hoc non est in proposito. Et idèd alij dixerunt, quòd sunt partes potentiales. Sed nec hoc verum esse potest: quia singulis partibus potentialibus adest totum secundum totam essentiam, sicut tota essentia animæ adest cuilibet eius potentiæ. Sed hoc non est in proposito. Vnde relinquitur, quòd prædicta * tria sint partes integrales penitentia. Ad quarum rationem exigitur, vt totum non adsit singulis partibus, neque secundum totam virtutem eius neque secundum totam eius essentiam, sed omnibus simul.

Ad primum ergo dicendum, quòd peccatum, quia rationem mali habet, potest in vno tantum perfici, vt dictum est *. Et idèd peccatum, quod in solo corde perficitur, est vna species peccati. Alia verò species, est peccatum, quod perficitur in corde, & ore. Tertia verò species est peccatum, quod perficitur in corde, ore, & opere. Et huiusmodi peccati partes quasi integrales sūt, quod est in corde, & quod est in ore, & quod est in opere. Et idèd penitentia, quæ in his tribus perficitur, hæc tria sunt partes integrales.

Ad secundum dicendum, quòd vna pars integralis, potest continere totum; licet non secundum essentiam: fundamentum enim quodammodo virtute continet totum ædificium. Et hoc modo contritio continet virtute totam penitentiam.

Ad tertium dicendum, quòd omnes partes integrales habent ordinem quemdam adinuicem. Sed quædam habent ordinem tantum in situ: siue consequenter se habeant sicut partes exercitus: siue se tangant, sicut partes acerui: siue etiam colligentur, sicut partes domus: siue etiam continuentur, sicut partes lineæ. Quædam verò habent insuper, ordinem virtutis, sicut partes animalis, quarum prima virtute est cor; & aliæ quædam ordine virtutis dependent ab inuicem. Tertio modo ordinantur ordine temporis: sicut partes temporis & motus. Partes igitur penitentia habent adinuicem ordinem virtutis,

& temporis, quia sunt actus: non autem ordinem situs, quia non habent positionem.

ARTIC. IV.

*Vtrum conuenienter diuidatur pœnitentia in pœnitentiam ante baptismum, pœnitentiam mortali-
lium, & pœnitentiam venialium?*

AD quartum sic proceditur. Videtur, quod in-
conuenienter diuidatur pœnitentia, in pœniten-
tiam ante baptismum, pœnitentiam mortali-
um, & pœnitentiam venialium. Pœnitentia enim est secunda
tabula post naufragium, (vt supra dictum est*) bap-
tismus autem prima. Illud ergo quod est ante bap-
tismus, non debet poni species pœnitentia.

¶ 2 Præterea, Quod potest destruere maius, po-
test etiam destruere minus. Sed mortale est maius
peccatum, quàm veniale. Illa verò pœnitentia, quæ est
de mortalibus, eadem etiam est de venialibus. Non
ergo debent poni diuersæ species pœnitentia.

¶ 3 Præterea, Sicut post baptismum peccatur ve-
nialiter & mortaliter; ita etiam ante baptismum. Si
ergo post baptismum distinguitur pœnitentia venia-
lium & mortali-um, pari ratione debet distingui ante
baptismum. Non ergo conuenienter diuiditur pœni-
tentia per has species.

SE D contra est, quod Aug. * in lib. de pœniten-
ponit prædictas tres pœnitentia species.

RESPONDEO dicendum, quod hæc diuisio * est
pœnitentia, secundum quod est virtus. Est autem,
considerandum, quod qualibet virtus operatur secun-
dum congruentiam temporis, sicut & secundum alias
debitas circumstantias. Vnde & virtus pœnitentia
actum suum habet in hoc tempore, secundum quod
conuenit nouæ legi. Pertinet autem ad pœniten-
tiam, vt detestetur peccata præterita, cum propo-
sito immutandi vitam in melius, quod est quasi pœni-
tentia finis. Et quia moralia recipiunt speciem secun-
dum finem (vt in 2. parte habitum est*) inconueniens
est, quod diuersæ species pœnitentia accipiant
secun-

549
4. d. 16 q.
1. a. 2. q. 1
& 5 c. et
Mat. 3. c.
2. fin.
q. 84. a. 6.
& locis
ibid. cita-
tis.

in lib de
vtil. pœn.
et de me-
dic. pœni.
c. 2. to. 9.
*posita in
arg. 1.

1. 2. qu. 1.
a. 3. et q.
18 ar. 4.
& 6.